

PLUNGĖS muzikos šventoji trejybė

Viktoras GERULAITIS

Pirmasis buvo kunigaikštis Mykolas Oginskis, 1879 metais užbaigęs iš naujo statyti Plungės dvaro rūmus į tuos, kuriuos šiandien vadiname Plungės, o ir visos Žemaitijos Versaliu, bei juose įsteigęs rūmų orkestrą, o prie jo ir muzikos mokyklą.

Antrasis, – toje mokykloje mokėsis ir orkestre fleitą pūtęs Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, kunigaikščio rūpesčiu ir parama paskui studijavęs Varšuvos muzikos institute ir Leipcigo konservatorijoje. Teisi Plungiškių draugijos viceprezidentė Genovaitė Žiobakienė: „Plungė – lemtingas miestas Čiurlionio gyvenimo ir kūrybos kelyje“.

Trečiasis gimė nesuėjus nė šimtui metų nuo Čiurlionio mirties ir sujungė juos abu, – Oginskį ir Čiurlionį – Tarptautinis Mykolo Oginskio festivalis. Be to, plungiškių bendruomenė subrandino mintį, o Plungiškių draugija ją pavertė kūnu, ir rūmų parke 2018 metais iškilo skulptorės žemaitės Dalios Matulaitės paminklas „Sakmė. Karaliai“, skirtas M. K. Čiurlioniui.

Todėl visiškai natūralu ir kartu simboliška, kad šiemet Oginskio rūmuose du gražius jubiliejus minės M. K. Čiurlionis ir Mykolo Oginskio festivalis. Pirmasis – „neakivaizdinį“ 150 metų gimtadienį, antrasis – dvidešimtąją sukaktį.

Taip, 2006 metų rugpjūčio 26 dieną trimis patrankų salvėmis – „Už Lietuvą“, „Už Oginskį ir Tarptautinį Mykolo Oginskio festivalį“, „Už Plungę ir plungiškius“ – buvo atidarytas I festivalis. Trijų patrankų salvės tapo tradicija. Jų – tradicijų – taip pat yra trys. Po patrankų salvių klausytojus scenoje visada pasitinka Nacionalinis simfoninis orkestras. Ir koncertą jis visada pradeda Mykolo Oginskio senelio garsiojo Abiejų Tautų Respublikos politinio veikėjo ir dar garsesnio kompozitoriaus Mykolo Kleopo Oginskio nemirtinguoju polonezu „Atsi-sveikinimas su Tėvyne“, kuris tarsi byloja: aš atsi-sveikinau, o jūs – niekada nepalikite! Ir visada nieko neraginami tūkstantis klausytojų atsistoja. Tuo

polonezu atidaromas kiekvienas festivalio koncertas. Ir jo visada klausoma atsistojus.

Reikėtų atskiro leidinio suminėti visus aukščiausio meistriškumo dvidešimties festivalių dalyvius. Tarp jų vardinti pasaulinio garso muzikos atlikėjus – dainininkus ir instrumentalistus. Lietuvius ir užsieniečius. Aš pasitenkinsiu vos vienu pavyzdžiu. 2007 metais antrajame festivalyje debiutavo tik prieš metus pradėjusi dainuoti Operos ir baleto teatre (ir iškart pelniusi Aukštinį scenos kryžių) jauna solistė Asmik Grigorian. Nuo to jos debiuto Plungėje praėjo vos dvylika metų, ir Asmik buvo pripažinta geriausia pasaulio operos soliste!

Ypatingas festivalio bruožas yra tas, kad jame skamba tik orkestrinė muzika. Kaipgi kitaip: juk M. Oginskis turėjo ne kokį instrumentinį ansamblį, o rūmų orkestrą.

Festivaliuose galima išgirsti Naujųjų ir Nau-

Plungės dvaro parką puošia skulptorės Daliutės Onos Matulaitės sukurta skulptūra „Sakmė. Karaliai“, skirta Mikalojui Konstantinui Čiurlioniui. Foto D. Mukienės

jausiųjų laikų visų stilių simfoninę ir simfoninę – vokalinę muziką: baroko, klasicizmo, galantiškojo stiliaus, romantizmo, impresionizmo, neoklasicizmo simfonijas, oratorijas, kantatas... Žymiausieji pasaulio muzikos festivaliai gali pagarbiai nusilenkti, išgirdę, kad Oginskio rūmų žirgyne, paverstame 1000 sėdimų vietų koncertų sale, skamba Mozarto ir Verdi „Requiem“, Bethoveno Trečioji simfonija, Orfo kantata „Carmina Burana“, Mahlerio Antroji simfonija ir „Daina apie žemę“, kad koncertiniame atlikime atliekamos operos, – italų Mascagni „Kaimo garbė“, Verdi „Traviata“. Tuo tarpu mes, lietuviai ir žemaičiai džiaugėmės, kad Kauno valstybinis muzikinis teatras festivalyje parodė daugeliui mūsų visiškai nežinomą J. Karnavičiaus operą „Radvila Perkūnas“, o Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras – G. Kuprevičiaus „Prūsus“.

O ko vertas unikalus dalykas Europoje puosantro šimto stygininkų orkestras, kuriame griežia Žemaitijos muzikos ir meno mokyklų moksleiviai! Susirenka po vasaros atostogų vos kelioms repetijoms ir vedini dirigento Tomo Ambrozaičio kas kart abstulbina pilną salę.

Be to, šis festivalis, – tai ne vien koncertai. Tai ir Žemaičių dailės muziejaus nuolatinės bei proginės ekspozicijos, tarptautinės parodos, mokslinės konferencijos ir seminarai, knygų pristatymai...

Kai kadaise anuomet Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro vadovui, o nūnai jo Garbės dirigentui Stasiui Domarkui gimė idėja buvusiam

Šiemet, kaip ir ankstesniais metais, vykstant Mykolo Oginskio tarptautinio muzikos festivalio koncertams, atvykusius muzikos gerbėjus sunkiai sutalpina specialiai tokiems renginiams pritaikyta 1000 vietų Oginskių dvaro sodybos žirgyno salė

žirgyne įkurti koncertų salę, kai kol kas vienintelis tikras Lietuvoje meno mecenatas a. a. Bronislovas Lubys ėmėsi solidžios paramos, o paskui estafetę perėmė kiti nuolatiniai ištikimi rėmėjai, festivalis vis tik gyvuoja trijų pagrindinių žmonių dėka. Jiems istorija visada liks dėkinga: festivalio meno vadovui Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro Garbės dirigentui Juozui Domarkui, organizatoriams buvusiai ilgametei Mykolo Oginskio menų mokyklos direktorei Genovaitei Žiobakienei ir buvusiam ilgamečiam Žemaičių dailės muziejaus direktoriui Alvidui Bakanauskui.

Sveikatos jiems, ilgiausių metų Tarptautiniam Mykolo Oginskio festivaliui!

Nuotraukose (iš kairės): festivalio išvakarėse Plungės dvaro parko parterio fontaną apjuosė įspūdingas žydinčių vandens lelijų kilimas; šiemet atvykstančius į Žemaičių dailės muziejų ir į jubiliejinį tarptautinį Mykolo Oginskio muzikos festivalį dvaro parke pasitinka didžiulis reklaminis plakatas. Foto: D. Mukienės ir S. Narkaus